

Inget vite för bristerna på Sahlgrenska

Föreläggandet alltför opreciserat, konstaterar kammarrätten

Landstinget i Västra Götaland behöver inte betala något vite på grund av överbeläggningarna vid Sahlgrenska sjukhuset.

Det slog kammarrätten i förra veckan fast i en dom där man konstaterar att föreläggandet från yrkesinspektionen är alltför omfattande och opreciserat för att ligga till grund för ett vite.

II Bakgrunden är att dåvarande yrkesinspektionen (nu är den tillsammans med Arbetskyddsstyrelsen sammanslagen till Arbetsmiljöverket) i ett vitesföreläggande i fjol skrev:

»Ni skall anpassa antalet vårdplatser efter det patientantal Ni de facto har.«

Yrkesinspektionen kunde tänka sig ett jämkat vite (från ursprungligen 9 miljoner kronor, som omfattade flera andra brister som emellertid rättades till), dock lägst 800 000 kronor.

Vite på 1,2 miljoner kronor

Länsrätten gick på yrkesinspektionens linje och dömde ut ett vite som bestämdes till 1 200 000 kronor för att antalet vårdplatser inte hade anpassats efter patientantalet på Sahlgrenska.

Landstinget överklagade domen och ville ha vitet jämkat till noll kronor.

Landstinget menade bland annat att yrkesinspektionen hade angivit ett antal effekter som, enligt inspektionens uppfattning, uppstått på grund av överbeläggningarna.

Men, hävdade landstinget, yrkesinspektionen har inte kunnat styrka att effekterna beror på överbeläggningarna och det är inte heller styrkt att arbetsmiljön skulle bli bättre om föreläggandet efterföljs. Vitesföreläggandet kan därför inte vara lagligt grundat, ansåg landstinget.

»Kunde inte påverka situationen«

Landstinget ansåg vidare att man inte hade kunnat påverka situationen dels på grund av att andra huvudmän, som har ansvar för patienterna efter behandling, inte har uppfyllt sina åligganden, dels att det inte har funnits tillräckligt med personal att tillgå för sjukhuset.

Under några perioder har Sahlgrenska tvingats reducera antalet vårdplatser då det varit svårt att rekrytera framför allt personal med specialistkompetens. Det har i sin tur medfört överbeläggningar, uppgav landstinget.

Arbetsmiljöverket ansåg att kammarrätten skulle avslå överklagandet och hävdade bland annat att domstolen ska pröva om myndigheten varit behörig att

meddela föreläggandet och om detta varit lagligt grundat, men inte om det har varit sakligt befogat eller lämpligt.

Men kammarrätten gick alltså på landstingets linje.

I sina domskäl konstaterar kammarrätten att yrkesinspektionens föreläggande innebär att Sahlgrenska sjukhuset, oavsett antalet patienter som söker vård där, alltid ska kunna tillhandahålla ett tillräckligt antal vårdplatser.

Föreläggandet har inte knutits till ett visst bestämt antal vårdplatser vid sjukhusets divisioner respektive enheter.

Uttalanden saknas om vilka åtgärder Västra Götalands läns landsting som adressat för föreläggandet är skyldigt att vidta, anser kammarrätten.

Samma sak gäller om vilka resurser landstinget förutsätts ställa till förfogande.

Måste vara tillräckligt preciserat

En förutsättning för att ett vite ska kunna dömas ut, framhåller kammarrätten, är att föreläggandet är tillräckligt preciserat för att kunna iaktas av adressaten. Det aktuella vitet är alltför omfattande och opreciserat för att ligga till grund för utdömning av vite.

Tom Ahlgren

»Andra specialister bör lära mer om allmänmedicin«

Alla specialistutbildningar bör innehålla sex månaders placering i primärvården.

Det föreslås i utredningen om det familjemedicinska institutet, som utredaren Göran Sjönell presenterade för regeringen i förra veckan.

II – Det är förvånande att inte landstingen kommit på detta tidigare. De senaste decenniernas utveckling, när patienter skrivs ut från sjukhusen allt tidigare har gjort att en lucka uppstått. Det har blivit mycket viktigt att sjukhusspecialisterna lär sig hur primärvården fungerar, förklarar Göran Sjönell utredningens förslag att rekommendera landstingen detta när de inrättar ST-tjänster.

Göran Sjönell hävdar att bilden av primärvården som krisdrabbad fört med sig att sjukhusläkare och de medicinska fakulteternas lärare har en negativ inställning till familjemedicin som de för

över till studenterna. Detta bekräftas också av den enkät som utredningen låtit göra bland läkarstuderande på termin 11.

Utredningen föreslår därför att de medicinska högskolorna tillsammans med det familjemedicinska institutet ska se till att högskolornas personal lär sig mer om familjemedicin och primärvård.

Enkätundersökningen visar också att när de studerande väl kommer i kontakt med primärvården, under praktiktiden, så blir de mer positivt inställda.

Positiv bild i Stockholm

När utbildningen lider mot sitt slut är nästan en tredjedel, i Stockholm 41 procent, inställda på att bli allmänläkare. I början av utbildningen kunde färre än 10 procent tänka sig den inriktningen.

Nu ska utredningen om det familjemedicinska institutet, (vars huvuddrag presenterades i förra numret av Läkartidningen), skickas på remiss. Förhoppningen är att riksdagen ska kunna fatta ett beslut i höst så att insitutet kan starta från och med nästa år.

SFAM, Svensk förening för allmänmedicin, har länge kämpat för ett allmänmedicinskt institut. SFAMs skiss på ett sådant har delvis förverkligats i och med utredningsförslaget.

Det familjemedicinska institutet kommer att bygga på SFAMs nätverk och föreningar runt om i landet. SFAM ville också vara en av den ideella föreningens medlemmar, vilket alltså inte blev utredningens förslag.

En förklaring till detta kan vara det som Göran Sjönell betonade starkt när utredningen presenterades:

Fokus för det familjemedicinska institutet är teamarbete och samverkan mellan alla de yrkesgrupper som arbetar inom primärvården.

Anna Filipsson